

מה שראיתי ומה ששמעתי...

אמר עזמות: את חטאי אני מזכיר! לפני שנים מועטות נתפשתי לא עליכם, לעתונו של ז'בוטינסקי ז"ל ופרסמתיו בו שורה שלמה של מאמרים ופיליטונים, אף כי איני "דייב" זיונסט"ר"ל, ואיני שייך, כידוע, לשום מפלגה, לא-לימין, ולא לשמאל, לא-למעלה ולא-למטה אלא כמצליף

ועכשיו, בעוונותינו הרבים, שבתי לכוירי והבאתי עמי ל"המשקיף" את עטו של עזמות ואת סיסמתו הידועה: "אין לך דבר העומד בפני הציון"... ולא עוד אלא, שקבלתי עלי בשמחה למסור לכם, קוראי הור-תיקים והחדשים, סקירה שבועית קלה וקצרה ממה שאני שימע ורואה בארץ ומכל מה שמתרחש אצלנו מאחורי הקלעים והפרגוד, ביחוד בימים אלו

ובין אזעקה לאזעקה, בין יריה

ין — כל ב...
 — והשנית — הוא מוסיף ומחליק את זקנו הארוך והצהוב — מלחמה זו נערכת באדרעי, שהיא בירת עוג מלך הבשן בשנים-קדמוניות וגם ב"עמק-עיון" הנזכר בפירוש במלכים, ודבר זה צריך עיון — — — בעל-כרחך אתה אומר שזוהי לא מלחמה סתם, אלא מלחמת גוג-ומגוג — —

וסדנא דארעא חד הוא.
 בעיר העבריה הראשונה, בבית קפה אחד אשר ברחוב הנקרא על שם אליעזר בן-יהודה, מחיה השפה העברית בא"י, קמה תגרה בין יהודים ובין אחדים מעולי-גרמניה בגלל ה"חד-שות" בעברית או בגרמנית, והנה בש"בוע זה נכנסתי לחנות-מכולת אחת שברחוב-הרצל-שטראסה בהדרה-כר"מל ובקשתי מאת החנוני וגם מבתו למכור לי חמאה, והשתמשת, כמובן, בלשון העברית.

ואולם החנוני ובתו, מעולי גרמניה או גליציה, לבשו את "המצנפה החרשה" ונענו ללקוחות המדברים גרמנית, כביכול, שבאו אחרי. מה

עשיתי? פניתי אליהם אף אני בלשון גרמנית ונייד צהלנו פניהם כנגד די בצחוק-חן על שפתם קראו שניהם: — "אח, סו-ו-ו? זי שפרעעכען דויטש?", כלומר: האח! הרי אתה דובר גרמנית? — "ביטטע! ביטטע! וואס ווינשען זי?" (בבקשה, בבק-שה! מה שאלתך ומה בקשתך?). ומיד קבלתי את חמאתי המבוקשת, בזכות שלש מלים גרמניות...

אגב, באותו יום עמדתי בתור, כנ"הוג, בתחנת "אגד", והנה בא יהודי קצר, בעל זקנקן שחור ומשקפים רכוי-בים על חטמו, כנראה יהודי פילני, וקפץ בראש ה"תור".

מבלי דבר דבר רמזתי לו בידי, שעליו לסגת-אחור ולעמוד בקצה ה"תור".

קפץ היהודי ואמר באידיש לכל העומדים בשורה, ברמזו עלי באצ"בעו: — קוקט נור אן דעם "יקה", ערשט נעכטן געקומען אין לאנד און זאגט שוין דעותו" (הביטו נא וראו את ה"יקה" הזה! אך תמול בא לארץ וכי-

בר הוא מחווה דעות!) — בחינת: "הבא לגור וישפוט שפוט" — — — והיפה שבכל הדבר הזה הוא, שיהודי זה מעולי-פולין, עלה לארץ — לפי דבריו — לפני שנה וחצי, ואי-ני, עבדכם, הלא "צברה" הנני, לא עליכם!...

אין מה לדבר! שפתנו העברית הור-לכת ומתקדמת בצעדי-ענק בעיר הכר"מל אשר בים יבוא.

רק לפני חדשים מספר, נקרא כי-נוס-רבתי ב"ביתנו" אשר ברחוב-החלוץ לכל העסקנים והעסקניות בק"קנו כדי לטכס עצה איך להשליט את השפה העברית בין אחינו בני הע"ליה האחרונה... כמובן, נשמעו גאומים נלהבים, הצעות מחוכמות, דרשות עיי-לאיות, ונבחרו גם ועד מיוחד וגם מו"עצה מיוחדת בת ע"א חברים וחברות, כמנין ה"פרלמנט" החיפני, ובעיקר-נמנה "מורשה" מיוחד בשכר הגון (אגב, מאנשי השמאל, שנשאר, לא עליכם, בלי "דו"אב), נשכרה דירה נאה לשנה תמימה, הוכנסו רהיטים וכלים נאים, נקבע טלפון עם מספר מיוחד ועל ידו טיליפוניסטית מיוחדת

ח י פ ה

דה, בקיצור, הכל-באשר-לכל, כראוי למשרד האיגוד של השלטת-השפה העברית בחיפה וסביבותיה.

ואמנם, למה אכחד? — מיום שהור-קם המפעל החשוב הזה על חשבון ה"מיל-לתרבות", חל שינוי דמינכר במהלך השפה העברית שלנו בהדר-הכרמל: במקום 26 שפות לוועזיות, שהתהלכו מקודם ברחובות, לרבות ברחוב-הרצל-שטראסע, רחוב-נורדוי-שטראסע, רחוב-ארלוזורוב-שטראסע וכיוצא בהם, אנו זוכים לשמוע עכשיו רק שבעים לשון, ואפילו — עבר-רית!

לא לחינם אומרים, כי מקודם היה ה"מיל" של המפעל לתרבות, הר"ת של: **לוי ישוה לך, לוי ידמה לך, לוי יערך לך**, ואולם מיום שנפתח בחיפה המשרד להשלטת השפה העברית, עם פקידים וטיליפונים, נהפך הנוטריקון של ה"מיל", היינו: **לוי-ש-כורת ש-פקידים!**

ח י פ ה